Çocuk Prososyallik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuk Prososyallik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18777

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuk Prososyallik Ölçe?i, çocuklar?n ba?kalar?na yönelik yard?m etme, payla?ma ve destek olma gibi prososyal davran?? e?ilimlerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikolojik bir araçt?r. Ölçek, Burcu Ba?c? ve Aysun Öztürk-Samur taraf?ndan 2016 y?l?nda gerçekle?tirilen bir uyarlama çal??mas? ile Türk kültürüne kazand?r?lm??t?r. 22 maddeden olu?an bu ölçek, 7 farkl? alt boyut üzerinden çocuklardaki prososyal yap?y? de?erlendirmektedir.

Ölçek, sosyal geli?im ve e?itim psikolojisi alanlar?nda, çocuklar?n sosyal yeterliliklerini ve duygusal kapasitelerini belirlemek, ayr?ca prososyal davran??lar? destekleyici müdahale programlar?n?n etkinli?ini ölçmek için kullan?lmaktad?r. De?erlendirme, 7'li **Likert** tipi derecelendirme format? ile gerçekle?tirilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Prososyal davran??, Çocuk, Psikolojik ölçek, **Uyarlama**, Yard?m etme, Empati, Likert ölçe?i.

Yazarlar

Burcu Ba?c?, Aysun Öztürk-Samur.

Amaç

Çocuk Prososyallik Ölçe?i'nin temel amac?, okul ça?? çocuklar?n?n farkl? sosyal ba?lamlarda sergiledi?i **prososyal** davran??lar? objektif ve sistematik bir biçimde ölçmektir. Ölçek, orijinal formunun Türk kültürüne adaptasyonu (uyarlamas?) yoluyla, Türkiye'deki çocuk popülasyonunun prososyal e?ilimlerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirmeyi hedeflemi?tir.

Bu araç, çocuklar?n sosyal etkile?imlerdeki yeterliliklerini, özellikle ba?kalar?n?n duygusal ihtiyaçlar?na tepki verme ve onlara yard?mc? olma kapasitelerini belirlemede kritik bir rol oynamaktad?r. Elde edilen sonuçlar, çocuklar?n sosyal-duygusal ö?renme (SEL) ihtiyaçlar?na yönelik e?itimsel stratejiler geli?tirmek için temel veri sa?lamaktad?r.

Yap?

Ölçek, temel olarak psikolojideki **prososyal** davran?? yap?s?n? ölçmektedir. Prososyal davran??, d??ar?dan herhangi bir ödül beklemeden ba?kalar?na fayda sa?lama niyetiyle gerçekle?tirilen eylemleri kapsar. Bu yap?, bili?sel, duygusal ve davran??sal bile?enleri içerir ve Çocuk Prososyallik Ölçe?i bu yap?y? çok boyutlu olarak ele al?r.

Ölçe?in faktör analizi sonucunda ortaya ç?kan 7 alt boyutu (Rahatlatma, Yard?m Etme,

ARABPSYCHOLOGY.COM

Payla?mak, Gönüllülük, Dahil Etme, ??birlikçilik, Empati), prososyal davran???n farkl? tezahürlerini temsil eder. Bu alt boyutlar, çocuklar?n hem aktif yard?m etme eylemlerini hem de empati gibi temel duygusal süreçlerini ayr? ayr? inceleme olana?? sunar.

Geçerlik

Çocuk Prososyallik Ölçe?i'nin **geçerlik** çal??malar?, Ba?c? ve Öztürk-Samur (2016) taraf?ndan yay?mlanan uyarlama çal??mas?nda detayland?r?lm??t?r. Yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla faktör analizi teknikleri kullan?lm?? ve ölçe?in teorik olarak öngörülen 7 faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde korundu?u gösterilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in gerçekten de ölçmeyi amaçlad??? prososyal yap?y? ölçtü?ünü desteklemektedir.

Ayr?ca, geçerlik çal??malar? kapsam?nda, ölçe?in benzer veya z?t yap?larla olan ili?kileri incelenerek ölçüt ba??nt?l? geçerlik kan?tlar? da sunulmu?tur. Bu psikometrik analizler, ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda ve uygulamalarda kullan?labilirli?ini sa?lamla?t?rm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** analizleri, uyarlama çal??mas?nda iç tutarl?l?k yöntemi kullan?larak rapor edilmi?tir. ?ç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa de?erleri), ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir. Elde edilen yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçe?in genel puan?n?n ve alt boyut puanlar?n?n kararl? ve güvenilir oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Bu güvenirlik bulgular?, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? örneklemlerde uyguland???nda benzer sonuçlar üretece?i beklentisini desteklemektedir, bu da ölçe?in ara?t?rmalarda tekrarlanabilir sonuçlar elde etmesi aç?s?ndan önem ta??maktad?r.

Faktör Analizi

Çocuk Prososyallik Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini incelemek amac?yla yap?lan faktör analizi, ölçe?in toplam 22 maddesinin 7 ayr? alt boyutta topland???n? göstermi?tir. Bu 7 faktörlü yap?, ölçe?in çok boyutlu do?as?n? yans?tmaktad?r ve her bir faktör, prososyal davran???n spesifik bir yönünü (örne?in, Gönüllülük veya **Empati**) temsil etmektedir.

Faktör yükleri ve faktörler aras?ndaki ili?kiler, ölçe?in teorik çerçevesiyle uyumlu bulunmu?tur. Bu ayr?ml? faktör yap?s?, ara?t?rmac?lara sadece genel bir prososyal puan yerine, çocuklar?n hangi prososyal alanlarda daha güçlü veya zay?f oldu?unu belirleme esnekli?i sunmaktad?r.

Araç

Test Type: Uyarlama

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: 22 madde, 7 alt boyutlu yap?.

Language Available: Türkçe

Population Group: Çocuklar

Age Group: Okul ça?? çocuklar? (Ya? aral??? spesifik olarak belirtilmemi?tir).

Population Details: Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??mas? Türkiye'deki üniversite ö?rencileri ve ebeveynleri taraf?ndan de?erlendirilen çocuk popülasyonu üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Methodology: 7'li **Likert** tipi derecelendirme sistemi kullan?lm??t?r. Derecelendirme aral??? "1= hiçbir zaman" ile "7= her zaman" aras?nda de?i?mektedir. Yüksek puanlar, ilgili prososyal davran???n daha s?k sergilendi?ini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal geli?im, Davran??sal ölçüm, Psikometrik özellikler, Okul ça??, ??birlikçilik, Empati.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazar Burcu Ba?c? için: burcu.bagci.09@hotmail.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Çocuk Prososyallik Ölçe?i'nin geçerlik ve güvenirlik çal??mas? **2016** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in akademik ve ticari amaçl? kullan?m? için sorumlu yazar Burcu Ba?c? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m izinleri ve olas? ücretler, yazar?n bireysel takdirine ba?l?d?r.

Kaynaklar

Ba?c?, B. ve Öztürk-Samur, A. (2016). Çocuk ve Yeti?kin Prososyallik Ölçeklerinin geçerlik güvenirlik çal??mas?. *Ahi Evran Üniversitesi K?r?ehir E?itim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 17*(3), 59-79.

Makalenin orijinaline bu ba?lant?dan ula??labilir: kefad.ahievran.edu.tr

The original PDF can be downloaded here: cocuk-prososyallik-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çocuk Prososyallik Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplam 22 madde ve 7 alt boyuttan olu?maktad?r. Alt boyutlar ?unlard?r:

Rahtlatma:

Yard?m Etme:

Payla?mak:

Gönüllülük:

Dahil Etme:

??birlikçilik:

Empati:

ARABPSYCHOLOGY.COM